

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ННІ Менеджменту, харчових технологій та торгівлі Кафедра публічного управління та менеджменту організацій

Назва курсу	<i>Теорія та методологія публічного управління та адміністрування (ВК1.1)</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Курс та семестр вивчення	для здобувачів третього рівня вищої освіти (доктор філософії) галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування, спеціальність: 281 – Публічне управління та адміністрування 2 курс, третій семестр
Викладач	Косач Ірина Анатоліївна, д.е.н., проф.
Профайл викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?user=8YL9ZRcAAAAJ&hl=uk
Контакти викладача	Чернігів, вул. Шевченка, 95, корп.1, каб. 402. Телефон: (046) 665-261; Irish_kos@ukr.net

1. Анотація

Глибоке розуміння проблем, які виникають в процесі формування сучасної доктрини публічної служби, самого поняття публічної служби, а також відповідного інституту, сприятиме більш раціональному підходу до формування кадрової політики відповідно до нових завдань і функцій держави, а також подоланню відчуженості суспільства від публічної влади, підвищенню професіоналізму та компетентності публічних службовців. Навчальна дисципліна «Теорія та методологія публічного управління та адміністрування» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування. Публічне адміністрування є сферою діяльності, що заслуговує на уважне вивчення внаслідок важливості її для загальної освіти студента. Вивчення дисципліни «Теорія та методологія публічного управління та адміністрування» сприятиме усвідомленню теоретико-методологічних засад публічного адміністрування, поглибленого розуміння врядування, обґрунтування основних рис держави та з'ясування особливостей публічної адміністрації на державному, регіональному та місцевому рівнях.

Змістовий модуль 1. Теоретико-історичні засади публічного врядування

Тема 1. Теоретичні аспекти публічного адміністрування. Сутність та зміст публічного адміністрування. Публічне адміністрування та державне управління. Етимологія публічного адміністрування. Світовий досвід публічного адміністрування. Особливості публічного адміністрування в Україні.

Тема 2. Функції та методи врядування. Функції публічного адміністрування. Методи публічної влади та публічного адміністрування. Спеціальні механізми адміністрування соціально-економічних процесів. Принципи врядування, механізми їх прояву і використання. Закони, закономірності та принципи публічної влади та врядування. Оцінка нормативно-правового забезпечення публічного управління та адміністрування.

Загально-державний механізм публічного адміністрування. Регіональні механізми публічного адміністрування та їх узгодженість.

Змістовий модуль 2. Демократичні засади публічного управління та адміністрування

Тема 3. Ефективність та результативність демократичного врядування. Визначення ефективності та результативності публічного адміністрування. Поняття ефект, ефективність, результативність, функціональність. Ефективність державного управління та місцевого самоврядування. Комплексний та системний характер визначення ефективності публічного адміністрування. Підходи до ефективності публічного управління та її критерії.

Тема 4. Демократичне врядування як ефективний інструмент публічного адміністрування. Демократія, авторитаризм та тоталітаризм. Наявні інструменти демократичного врядування. Технологія вибору інструменту демократичного врядування. Місце теорії менеджменту у публічному адмініструванні. Роль мотивації публічних службовців для підвищення ефективності демократичного врядування.

Змістовий модуль 3. Методологічні засади досліджень в галузі публічної адміністрації

Тема 5. Специфіка логіко-теоретичної реконструкції соціально-політичних та адміністративно-управлінських процесів. Місце публічного адміністрування у науковому пізнанні. Наукові та ненаукові методи публічного адміністрування. Логіко-теоретичний підхід до публічного адміністрування та врядування. Реконструкція суспільнополітичних процесів. Вивчення адміністративно-управлінських процесів.

Тема 6. Особливості та специфіка наукового пізнання в галузі публічного адміністрування. Специфіка наукового пізнання у публічному адмініструванні. Методологія дослідження наявних суспільних процесів. Аналіз і синтез у публічному адмініструванні. Системний підхід до дослідження публічних процесів. Математичні методи у публічному адмініструванні. Проектний підхід в публічному управлінні.

Змістовий модуль 4. Моделі в галузі публічного адміністрування

Тема 7. Розвиток суспільних та адміністративних моделей на основі управлінських процесів. Моделі публічного адміністрування. Концепція старого врядування. Концепція нового врядування. Концепція належного врядування. Сучасні тенденції у публічному адмініструванні. Імплементация діючих моделей врядування в українську практику.

Тема 8. Загальні підходи до формування теоретичної цілісної моделі у галузі державного управління. Поняття цілісності. Аналіз поточного стану публічного управління. Синтез цілісної моделі публічного адміністрування. Апробація та корекція моделі.

Змістовий модуль 5. Культура і етика публічного адміністрування

Тема 9. Етична інфраструктура публічного адміністрування. Етика та естетика. Етичні принципи у публічному адмініструванні. Архетипний підхід до визначення етичних норм поведінки публічного службовця.

Тема 10. Визначення іміджу працівника та особливості його впливу на ефективність публічного адміністрування. Поняття іміджу. Стиль публічного службовця. Інтер'єр кабінету публічного службовця. Стиль мовлення та комунікативні здібності публічного службовця. Формування позитивного іміджу та його вплив на ефективність роботи публічного службовця.

2. Мета та цілі курсу.

Метою викладання навчальної дисципліни “Теорія та методологія публічного управління та адміністрування” є засвоєння теоретичних знань та формування професійних компетентностей щодо усвідомлення теоретикометодологічних засад публічного адміністрування, поглибленого розуміння врядування, обґрунтування основних рис держави та з’ясування особливостей публічної адміністрації на державному, регіональному та місцевому рівнях.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти (ЗВО) має набути або розширити наступні загальні (ЗК) та фахові (ФК) компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК 3. Здатність генерувати нові науково-теоретичні та практикоорієнтовані ідеї (креативність), розробляти та реалізовувати наукові проекти й програми, оцінювати та забезпечувати належну якість виконаних робіт.

ФК 1. Здатність до оволодіння базовими знаннями наукової теорії й методології публічного управління задля розвитку наукової, педагогічної та управлінської діяльності, здобуття глибинних знань з публічного управління та адміністрування.

ФК 2. Здатність визначати, науково обґрунтовувати, критично оцінювати проблемні завдання та стратегічні напрями розвитку системи публічного управління на наддержавному, національному, регіональному, місцевому рівнях і на межі предметних галузей.

3. Результати навчання

Під час вивчення дисципліни здобувач має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання (ПРН), передбачені освітньою програмою:

ПРН 1. Знати наукові концепції (теорії), термінологію, історію розвитку та сучасний стан наукових знань, ідентифікувати теоретичні й практичні проблеми з публічного управління та адміністрування і на межі предметних галузей, мати дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень.

ПРН 3. Знати та уміти застосовувати методи наукового пізнання, закони, закономірності, принципи публічного управління, з урахуванням міждисциплінарних зв’язків, для проведення наукових досліджень та розв’язання актуальних проблем у сфері публічного управління та адміністрування.

ПРН 10. Уміти отримувати науково-прикладні результати, які сприяють розв’язанню важливої теоретичної та/або прикладної проблеми в галузі публічного управління та адміністрування, що мають загальнонаціональне або світове значення.

4. Обсяг курсу. Загальна кількість кредитів – 5 (загальна кількість годин - 150); кількість годин самостійної роботи – 100.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	26
Практичні заняття	24
Самостійна робота	100

Форма проведення занять – лекційні, практичні, самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів.

5. Перереквізити. Передумовою вивчення дисципліни є базові знання з дисциплін «Інституціональні засади публічного управління та адміністрування», «Методологія, організація і технологія наукових досліджень».

6. Система оцінювання та вимоги.

Поточний контроль – до 60 балів, в тому числі: практичні заняття – до 50 балів, підсумковий модульний контроль – до 10 балів.

Семестровий контроль у вигляді заліку проводиться під час сесії у вигляді усних відповідей на запитання (максимум 40 балів). Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до оцінки за залік.

Загальна система оцінювання курсу	<i>Активна участь в роботі впродовж семестру (виконання тематичних завдань, виконання індивідуальних практичних завдань) /залік - 60/40</i>
Семінарські заняття	<i>Підготовка усних відповідей з лекційного матеріалу, відповідь на питання самостійного опрацювання, виконання практичних завдань</i>
Умови допуску до підсумкового контролю	<i>Наявність конспекту лекцій, активність протягом навчального семестру, мінімальна кількість балів 21.</i>

Поточний контроль

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів за видами робіт	
	Усні відповіді, підготовленість до практичних занять	Повнота та своєчасність виконання завдань
Змістовий модуль 1. Теоретико-історичні засади публічного врядування	0...3	0...10
Змістовий модуль 2. Демократичні засади публічного управління та адміністрування	0...3	0...5
Змістовий модуль 3. Методологічні засади досліджень в галузі публічної адміністрації	0...3	0...10
Змістовий модуль 4. Моделі в галузі публічного адміністрування	0...3	0...5
Змістовий модуль 5. Культура і етика публічного адміністрування	0...3	0...5
Підсумкова поточна оцінка за семестр	15	35

Підсумковий модульний контроль

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Теоретико-історичні засади публічного врядування (Тестові завдання)	0...2
Змістовий модуль 2. Демократичні засади публічного управління та адміністрування (Тестові завдання)	0...2
Змістовий модуль 3. Методологічні засади досліджень в галузі публічної адміністрації (Тестові завдання)	0...2

Змістовий модуль 4. Моделі в галузі публічного адміністрування (Тестові завдання)	0...2
Змістовий модуль 5. Культура і етика публічного адміністрування (Тестові завдання)	0...2

Підсумкова семестрова оцінка

Види робіт	Кількість балів
Поточний контроль	0...50
Підсумковий модульний контроль	0...10
Залік	0...40
Разом	0...100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен/диференційований залік	залік
90 – 100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

7. Політики курсу.

Обов'язкова активна участь в обговоренні проблемних питань, участь у всіх видах контролю.

У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів, він не допускається до складання заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»». Повторне складання заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання заліку всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний залік складається з двома теоретичними та одним практичним питаннями.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять очно у відповідності до затвердженого розкладу, крім випадків карантину (коли заняття проводяться дистанційно через Інтернет), а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл. Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу (принципи описані у Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка» за посиланням: <https://www.stu.cn.ua/staticpages/akadem-dobrochesnist/>). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Політика дедлайнів

Своєчасність здачі завдань оцінюється в 1 бал. Відповідно, максимальна оцінка за невчасно здані роботи зменшується на зазначену кількість балів. Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачам вищої освіти курсу можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, статті на науково-практичних конференціях тощо.

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час проведення підсумкового контролю.

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти за даною спеціальністю з освітніх компонент, спрямованих на отримання компетентності з курсу, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення «Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»» шляхом співставлення отриманих програмних результатів навчання та компетентності. У випадку проходження подібного курсу з інших спеціальностей перезараховані можуть бути лише теми, зазначені в курсі відповідно до змістових модулів.

8. Рекомендована література

Базова

1. Базиляк Н.О. Досвід Європейського Союзу з формування та реалізації державної гуманітарної політики щодо забезпечення соціальних прав громадян на здобуття освіти. Публічне управління і адміністрування в Україні. Вип. 27. 2022. С. 7-10.

2. Бражко О.В. Особливості формування державних підходів до розвитку системи соціального захисту населення в Україні. Публічне управління і адміністрування в Україні. Вип. 27. 2022. С. 35-39.

3. Барбінова А.В. Вплив менеджменту соціальної сфери в умовах децентралізації на соціально-економічний розвиток України. Публічне управління і адміністрування в Україні. Вип. 28. 2022. С. 144-147.

4. Базиляк Н.О., Парубчак І.О. Глобалізаційні чинники реформування державної гуманітарної політики у сфері вищої освіти в контексті транскордонного співробітництва. Публічне управління і адміністрування в Україні. Вип. 28. 2022. С. 28-31.

5. Проблеми економіки та управління сучасними організаційними структурами : метод. вказівки до практ. занять для здобувачів вищ. освіти освіт. ступеня «доктор філософії» / уклад. Н. В. Філіпова. - Чернігів : ЧНТУ, 2020. - 23 с.

6. Організація діяльності в органах публічної влади : метод. вказівки до практ. робіт та самост. роботи спец. 281 «Публічне управління та адміністрування» всіх форм навчання / уклад.: І. М. Олійченко, М. Ю. Дітковська. – Чернігів : ЧНТУ, 2019. – 68 с.

7. Першко, Л. О. Теоретико-методологічні аспекти зміцнення та розвитку місцевих бюджетів в умовах фінансової децентралізації : монографія / Л. О. Першко. – Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2020. – 316 с.

8. Публічне управління та сучасний менеджмент в інформаційному суспільстві: колективна монографія. – К.: Кондор, 2019.- С. 153-166.

9. Публічне управління соціально-економічними системами в умовах транзитивних змін: колективна монографія / за заг ред.. Сугоняко Д.О. – Ніжин: ФОП Лук'яненко В.В., ТПК «Орхідея», 2017. – 146 с.

10. Рибчинський Є.Ю. Організаційно-інституційний механізм реалізації державної соціальної політики України. Публічне управління і адміністрування в Україні. Вип. 22. 2021. С. 36-39.

11. Duka A., Kosach I., Starchenko G.,Mihailovska O., Kychan O. Socio-economic viability of public management: essence, measurements and validity. *Revista Espasios*. Vol.41(19). 2020. P.282-292.

12. Kosach, I., Duka, A., Starchenko, G., Myhaylovska, O., Zhavoronok, A. (2020). Socioeconomic viability of public management in the context of European integration processes. *Administratie si Management Public*, 35, 139-152.

13. Kosach, I., Shaposhnykov, K., Chub, A., Yakushko, I., Kotelevets, D., Lozychenko, O. Regulatory policy in the context of effective public governance: evidence of Eastern European Countries. *Cuestiones Políticas* . ene-jun2022, Vol. 40 Issue 72, p. 456-473. <https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/37773>

Допоміжна:

1. Інституціональні засади публічного управління та адміністрування: методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни для здобувачів вищої освіти освітнього ступеню «доктор філософії» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / Укл.: Косач І.А. – Чернігів, 2021 р.

2. Інституціональні засади публічного управління та адміністрування: методичні вказівки до практичних занять для здобувачів вищої освіти освітнього ступеню «доктор філософії» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / Укл.: Косач І.А. – Чернігів, 2021 р.

3. Менеджмент та публічне управління в умовах інформаційного суспільства: кол.монографія / за заг. 7ед.. Філіпової Н.В.- Мена: ТОВ «Домінант». 2020. 288 с. (с. 141-160)

4. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник / [А. О. Азарова, Л. М. Ткачук, Л. О. Нікіфорова та ін.]. Вінниця : ВНТУ, 2019. 181 с.

5. Публічне управління та адміністрування. Радник-консультант органів державної влади: навч. метод. комплекс / проф. І. П. Бідзюра, проф. Ю. П. Сурмін , доц. Н. В. Грабовенко, доц. В. В. Утвенко, доц. А. М. Шаповалова / за заг. ред. проф. І. П. Бідзюри, проф. Ю. П. Сурміна , доц. Н. В. Грабовенко. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 500 с

6. Особливості діяльності місцевих органів публічного управління в умовах переформатування владних повноважень : колективна монографія / за заг. ред. М. П. Бутка. – Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2020. – 352 с.

7. Управління соціальним та гуманітарним розвитком: курс лекцій. / Укладачі: С.М. Домбровська, В.П. Садковий. Х. : НУЦЗУ, 2018. 189 с. 8. Публічне управління: навч. посібник / А. В. Сташин, Г.В. Капленко, Г. О. Комарницька та ін. [за заг. ред. А. В. Сташина]. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 460 с.

8. Чорний О.В. Формування та реалізація державної гуманітарної політики у системі охорони здоров'я в період пандемії COVID-19: особливості закордонного досвіду. Публічне управління і адміністрування в Україні. Вип. 22. 2021. С. 51-54.

9. O'Flynn J. From New Public Management to Public Value: Paradigmatic change and managerial implications The Australian journal of public administration. Sydney, 2007. Vol. 66, no. 3, pp. 353–366.

10. Kjar A.M. Governance. Cambridge: Polity press, 2004. 191 p

Інформаційні ресурси

1. Система дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка». Курс: Інституційні засади публічного управління та адміністрування <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=4418>

2. Законодавство України – <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

3. Нормативні акти України – <http://www.nau.ua>

4. Офіційний сайт бібліотеки ім. В. Вернадського. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Наукової бібліотеки НУ «Чернігівська політехніка». – Режим доступу: <http://library2.stu.cn.ua/>

6. Офіційний сайт Верховної Ради України – <http://www.rada.gov.ua>

7. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України <http://www.kmu.gov.ua>.